

קנטוניזציה - בחנאי של עליה ברשותנו ושטח מספיק.

2 פברואר

בצהרים סעדתי עם משה אצל בפי - היו מסובים
גם מרטין מדיילי סלגרף ומנדר.
בפי חוששת לעסדה חיים - ואני שוחף לחשש הזה.
משום כך אין היא רוצה שחיים יפגש עם סמואל לפני יום ג'
הבא - פתיחת השיחות. אולם הפגישה עם סמואל מבחינה זו
אינה סעלה ואינה מורידה. גם בלי סמואל יוכל חיים בנקל
לסגת אחור ...
דרוש, בלי ספק, שיחה רצינית עם חיים.

3 פברואר

ארוחת צהרים עם אדוורד נורמן. הוא סוען שאינו
ציוני, אולם הרצאחו על דעותיו והסקפתו מכחישות טענה זו. הוא
רואה שאלת של מיליונים פליטים, לא רק בגרמניה, אבסטרית,
ציחיה והונגריה. עומדת גם שאלת יהודי פולין, רומניה ועוד.
הארצות הגדולות והעשירות - אמריקא ואנגליה - לא יקבלו אותם.
מחפשים, איפוא, מוצאות לא בנייות: גויאנה בריטית, רודסיה ועוד.
ברור שכל אלה הם נסיונות שוא. המוני יהודים לא יתישבו שם.

נמיונות ההתישבות מחוץ לא"י לא הצליחו. יש רק א"י. היה בארץ בשנת 1933 - ומיד ראה הקושי הערבי, אמר אז לנפשו אם העליה תתרחב יתקוממו הערבים. יבינו שאם הדבר ימשך כעשר שנים תיחפץ א"י למדינה יהודית. ואין להניח שישלימו עם כך בשחיקה. האין פתרון לשאלה זו? האין אפשרות להושיב ערבי א"י בארץ אחרת? מצרים לא באה בחשבון. ישובה צפוף ואינה זקוקה לתוספת ישוב. חצי אי ערב הוא מדבר, לא מתאים לפלחים. סוריה היא צרפתיים, והמקומות הטובים מיושבים. עיראק יש בה אפשריות גדולות: אדמה, מים - וישוב קסן. הממשלה מרחיבה שטח ההשקאה, אך מאין לקח כסף ומתישבים? אם נציע לעיראק להושיב ערבי א"י - לא תרצה לשמוע. תראה בכך מזימה ציונית. הדבר יתכן רק אם הרעיון יתעורר כאילו בתוך עיראק עצמה; מתוך צרכיה היא. לקח עתונאי היורע את הארץ ואנשיה אמר לו: לך לעיראק, תכתוב שם מכתבים לעתוננים. חפגש עם מכירים וחציג להם שאלות כעתונאי: מה גודל הישוב, מקורות המים, מקורות הכסף, הסכנות מבחוץ - תביא אותם לחשובה שאפשר בעירק להושיב ערבים מבחוץ. מאין? סוריה לא תשלח אנשיה. אנשי סעודיה הם בידוים. מצרים אינה מעוניינת לחזק את עיראק. יאמרו: ניקח מא"י.

הוא שלח אותו עכשיו שנית: לכתוב ספר על עיראק: על ההסתחותה וצרכיה לאחר עצמאותה. ושוב - ישאל שאלות במגמה מסוימת.

עכשיו הוא בא ללונדון לדבר עם משרד המושבות שלא יציע לעיראק טרנספר ערבי מא"י. כל הצעה שתבוא מהחוץ רק תזיק -

אפילו אם חבוא מהמסלה האנגלית. קל וחומר אם חבוא מהסוכנות היהודית. הוא בעצמו מחונן ללכת לעיראק. לא לשם הנהלת מו"ס. כל מו"ס כזה יזיק. יבוא כחייר סתם. למען שיוכל פעם להגיד - אם ישאל: כלום היית בעיראק? כן, הייתי שם.

אמרתי לו: אם יש אפשרות של טרנספר ערבי מא"י

לעיראק - וה"אם" הוא גדול מאוד - הרי זוהי הדרך היחידה שעלולה להביא לידי כך. וחשיבות הטרנספר היא בעיקר פוליטית - לפתור הקושי של ישוב ערבי בחוף ישוב יהודי, ולא קושי החישובי, כי גם במציאות הקיימת יש אפשריות רחבות להחישבות יהודית בארץ.

הבחור עושה רושם של איש רציני, אדוק ברעיונו,

מוכן להוציא עליה כספים - כספו הוא - וזמן, בלי לדרוש פרס או פרסום.

רוצה להיות כלא-ציוני בחבר הדן עם הממשלה, ומצמק

על חבריו הלא-ציונים שטרבו לבוא למו"ס.

4 פברואר

חבוקר הלכתי עם משה ולוריה לביחור של חיים להרצות

לפניו דעתי על הסו"ס.

משה סיפר לי שברלין שאל חיים לתואות הסו"ס,

וכשחיים הגיד לו שיחננו לו שלושים אלף לשנה אמר חרב ברלין:

אם חשיג זאת יברכך העם היהודי. חיים נחרשם כחשובה זו והריחו